نام و نام خانوادگی:		اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان هرند دبیرستان دوره دوم متوسطه شهید غفاری اژیه	نام درس: دین و زندگی	
نام پدر:	نام کلاس:		پایه:دوازدهم	نوبت امتحان: صبح
دیماه ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳			تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳	مدت امتحان:۶۰ دقیقه
			طراح : مصطفی طاوسی	

ردیف		بارم
	با توجه به اشعار و آیات و احادیث پاسخ دهید.	
۱	شعر (ذات نایافته از هستی ، بخش * چون تواند که بود هستی بخش) درباره پدیده های جهان هستی به ما چه می گوید؟	/۲۵
۲	آیه ی (و لِلّهِ ما فِی السَّمواتِ وَ ما فِی اَلارض...) به کدام مراتب توحید نظر می کند؟ الف: توحید در مالکیت ب : توحید در خالقیت	/۲۵
۳	پیام آیه ی (اِنّا هَدیناهُ السَّبیلَ اِمّا شاکرا وَ اِمّا کَفورا) چیست ؟	/۲۵
۴	آیه ی (کُلُّ نَفسٍ ذائقَهُ المَوتِ وَ نَبلوکُم بِالشَّرِ وَ الخَیرِ فِتنَه وَ اِلَینا تُرجَعون) به کدام یک از سنت های الهی دقت دارد؟	/۲۵
۵	حدیث (مَن کَثُرَ فِکرُه فِی المَعاصی دَعَتهُ اِلَیها) درباره گناه به چه چیزی اشاره دارد؟	/۲۵
	درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با(ص/ غ) مشخص کنید.	
۶	ما و همه پدیده های جهان ، در پدید آمدن به آفریننده ای نیاز داریم که خودش پدیده باشد. ( )	/۲۵
۷	توحید در ربوبیت بدان معناست که موجودات ، به خصوص انسان نقشی در پرورش و تدبیر سایر موجودات ندارد. ( )	/۲۵
۸	در یک جامعه ای که توحیدی باشد ؛ مهم نیست که حاکم آن جامعه بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده است یا نه .( )	/۲۵
۹	همین که فرد مومن نیت پاک داشته باشد کافی است و شکل و صورت عمل آن فرد اهمیتی ندارد.( )	/۲۵
۱۰	(قضا) به معنای اندازه گرفتن و (قدر) به معنای انجام رساندن است .( )	/۲۵
	گزینه درست را انتخاب کنید.	
۱۱	آیه ی (کُلاً نُمِدُّ هؤُلاءِ و هؤُلاءِ مِن عَطاءِ رَبِّکَ وَ ما کانَ عَطاءُ رَبِّکَ مَحظورا) به کدام یک از سنت های الهی اشاره دارد؟ الف : ابتلاء ب: امداد عام الهی ج : توفیق الهی د : املاء و استدراج	/۲۵
۱۲	کدام رابطه بیان درستی از نحوه ارتباط خداوند با موجودات جهان پس از خلقت است؟ الف: رابطه ساختمان با بنّا ب: رابطه ساعت با ساعت ساز ج:رابطه نور با منبع نور د: هیچ کدام	/۲۵
۱۳	رسول خدا از همان آغاز رسالت از مشرکان می خواست که با بیان عبارت .....دست از شرک و بت پرستی بردارند و به خدا یگانه ایمان بیاورند. الف : الله اکبر ب: الحمد لله ج: سبحان الله د : لا اله الا الله	/۲۵

www.kanoon.ir

ردیف	صفحه دوم	بارم
	ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است)	
۱۴	(ما لَهم مِن دونِه مِن وَلّیٍ وَ لا یُشرِکُ فی حُکمِه اَحَدا) — الف:توحید در ولایت	/۲۵
۱۵	(قُل اَغَیرَ اللهِ اَبغی رَبًّا وَ هوَ رَبُّ کُلِ شَیء) — ب: حُسن فاعلی	/۲۵
۱۶	در اسلام ، اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد انجام می دهد. — ج: مهر رخسار تو می تابد ز ذرات جهان*هر دو عالم پر ز نور دیده نابینا چه سود	/۲۵
۱۷	نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان — د:از میوه های درخت اخلاص	/۲۵
	ی: توحید در ربوبیت	
	جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.	
۱۸	.....و ..... از پرتگاه های خطرناک سقوط در وادی ضلالت است.	۰/۵
۱۹	.....به معنای توانایی بر انجام یک کار یا ترک آن است.	/۲۵
۲۰	..... یکی از عام ترین و فراگیر ترین سنت های الهی حاکم بر زندگی انسان است.	/۲۵
۲۱	..... ، اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند در کنار او ، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند.	/۲۵
	اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۲	تسلسل علت ها:	۰/۵
۲۳	قساوت قلب:	۰/۵
	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۴	۲ مورد از مراتب و درجات شرک را نام ببرید؟	۰/۵
۲۵	چرا انسان موحد شخصیتی ثابت و پایدار دارد؟	۰/۵
۲۶	۲ مورد از راه های تقویت اخلاص را نام ببرید.	۰/۵
۲۷	۲ مورد ازشواهد وجود اختیار در انسان را نام ببرید.	۰/۵

www-kanoon-ir

ردیف	صفحه سوم	بارم
	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید .	
۲۸	با مثال علل عرضی و طولی را کاملا شرح دهید.(برای هر کدام مثالی زده شود)	۱/۵
۲۹	خداوند در قرآن خود را نور آسمانها و زمین می نامد ؛ منظور از نور بودن خداوند چیست ؟	۰/۵
۳۰	واحد قهّار بودن خداوند به چه معناست؟	۰/۵
۳۱	توحید در خالقیت و توحید در مالکیت را توضیح دهید.	۱
۳۲	به طور کامل و با مثال توضیح دهید که چه زمانی عقیده به توانایی پیامبر و اولیاء در برآوردن حاجات شرک محسوب می شود؟	۱
۳۳	توضیح دهید پدیده های جهان از چه جهت وابسته به قضای الهی و از چه جهت وابسته به قدر الهی هستند ؟	۱
۳۴	نظر جریان تکفیری را درباره توسل ،دعا و طلب شفیع قرار دادن دیگران شرح دهید؟	۰/۵
۳۵	سنت های امداد عام و امداد خاص الهی (توفیق) را به طور کامل شرح دهید.	۱
۳۶	ایمان به خداوند از جهات مختلفی پشتوانه دوری از گناه است ؛ ۲ مورد از آنها را بیان کنید؟	۰/۵
جمع نمرات	**از خدا جوییم توفیق اَدب ❋ بی ادب محروم ماند از لطف رَب** **بی ادب تنها نَه خود را داشت بد ❋ بلکه آتش درهمه آفاق زد**	۱۶

www-kanoon-ir

نام و نام خانوادگی:		اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان هرند دبیرستان دوره دوم متوسطه شهید غفاری اژیه	نام درس: دین و زندگی	
نام پدر:	نام کلاس:		پایه:دوازدهم	نوبت امتحان: صبح
دیماه ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳			تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳	مدت امتحان:۶۰ دقیقه
			طراح : مصطفی طاوسی	

ردیف		بارم
	با توجه به اشعار و آیات و احادیث پاسخ دهید.	
۱	شعر (ذات نایافته از هستی ، بخش * چون تواند که بود هستی بخش) درباره پدیده های جهان هستی به ما چه می گوید؟پدیده های که وجودشان از خودشان نیست برای موجود شدن نیازمند پدیده ای هستند که وجودش از خودش باشد(۷)	/۲۵
۲	آیه ی (و لِلّهِ ما فِی السَّمواتِ وَ ما فِی الأرض...) به کدام مراتب توحید نظر می کند؟ (۱۹) الف: توحید در مالکیت ب : توحید در خالقیت	/۲۵
۳	پیام آیه ی (اِنّا هَدیناهُ السَّبیلَ اِمّا شاکرا وَ اِمّا کَفورا) چیست ؟(۵۷) اختیار هدایت یا شقاوت با خود انسان است	/۲۵
۴	آیه ی (کُلُ نَفسٍ ذائقَهُ المَوتِ وَ نَبلوکُم بِالشَّرِ وَ الخَیرِ فِتنَه وَ اِلَینا تُرجَعون) به کدام یک از سنت های الهی دقت دارد؟(۶۷) ابتلا	/۲۵
۵	حدیث (مَن کَثُرَ فِکرُه فِی المَعاصی دَعَتهُ اِلَیها) درباره گناه به چه چیزی اشاره دارد؟(۸۸) فکر کردن به گناه باعث گرفتاری انسان در گناه می شود	/۲۵
	درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با(ص/ غ) مشخص کنید.	
۶	ما و همه پدیده های جهان ، در پدید آمدن به آفریننده ای نیاز داریم که خودش پدیده باشد. (غ)(۷)	/۲۵
۷	توحید در ربوبیت بدان معناست که موجودات ، به خصوص انسان نقشی در پرورش و تدبیر سایر موجودات ندارد. (غ) (۲۰)	/۲۵
۸	در یک جامعه ای که توحیدی باشد ؛ مهم نیست که حاکم آن جامعه بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده است یا نه .(غ) (۳۴)	/۲۵
۹	همین که فرد مومن نیت پاک داشته باشد کافی است و شکل و صورت عمل آن فرد اهمیتی ندارد.(غ) (۴۵)	/۲۵
۱۰	(قضا) به معنای اندازه گرفتن و (قدر) به معنای انجام رساندن است .(غ) (۵۸)	/۲۵
	گزینه درست را انتخاب کنید.	
۱۱	آیه ی (کُلاً نُمِدُ هؤُلاءِ و هؤُلاءِ مِن عَطاءِ رَبِّکَ وَ ما کانَ عَطاءُ رَبِّکَ مَحظورا) به کدام یک از سنت های الهی اشاره دارد؟(۶۷) الف : ابتلاء ب: امداد عام الهی ج : توفیق الهی د : املاء و استدراج	/۲۵
۱۲	کدام رابطه بیان درستی از نحوه ارتباط خداوند با موجودات جهان پس از خلقت است؟(۹) الف: رابطه ساختمان با بنّا ب: رابطه ساعت با ساعت ساز ج:رابطه نور با منبع نور د: هیچ کدام	/۲۵
۱۳	رسول خدا از همان آغاز رسالت از مشرکان می خواست که با بیان عبارت .....دست از شرک و بت پرستی بردارند و به خدا یگانه ایمان بیاورند. (۱۹) الف : الله اکبر ب: الحمد لله ج: سبحان الله د : لا اله الا الله	/۲۵

www.kanoon.ir

ردیف	صفحه دوم	بارم
	ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است)	

۱۴	(ما لَهم مِن دونِه مِن وَلـّيٍ وَ لا يُشرِكُ فی حُكمِه اَحَدا)(الف)(۱۹)	الف:توحید در ولایت	/۲۵
۱۵	(قُل اَغَيرَ اللهِ اَبغی رَبًّا وَ هوَ رَبُّ كُلِ شَیء)(ی)(۲۰)	ب: حُسن فاعلی	/۲۵
۱۶	در اسلام ، اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد انجام می دهد.(ب)(۴۴)	ج: مهر رخسار تو می تابد ز ذرات جهان*هر دو عالم پر ز نور دیده نابینا چه سود	/۲۵
۱۷	نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان(د)(۴۸)	د:از میوه های درخت اخلاص ی: توحید در ربوبیت	/۲۵

	جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.	
۱۸	توجیه گناه و عادت به آن از پرتگاه های خطرناک سقوط در وادی ضلالت است.(۸۸)	۰/۵
۱۹	اختیار به معنای توانایی بر انجام یک کار یا ترک آن است.(۵۵)	/۲۵
۲۰	سنت ابتلا یکی از عام ترین و فراگیر ترین سنت های الهی حاکم بر زندگی انسان است.(۷۰)	/۲۵
۲۱	شرک در مالکیت ، اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند در کنار او ، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند.(۲۱)	/۲۵
	اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۲	تسلسل علت ها:(۸) یعنی اینکه علت و معلولها تا بی نهایت ادامه یابد و به علتی نخستین ختم نشود، و این مطلب از نظر عقلی محال است.	۰/۵
۲۳	قساوت قلب:(۹۰) حالتی است که قلب انسان نسبت به حق تسلیم نیست، تا آنجا که نصیحت هیچ نصیحت کننده در او اثر نمیکند. این حالت باتکرار گناه پیدا میشود؛ یعنی قلب با تکرار گناه، به تدریج چنان سخت میشود که دیگر انجام هیچ گناهی او را ناراحت نمی کند.	۰/۵
	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۴	۲ مورد از مراتب و درجات شرک را نام ببرید؟(۲۱)۱- شرک در مالکیت ۲- شرک در خالقیت	۰/۵
۲۵	چرا انسان موحد شخصیتی ثابت و پایدار دارد؟(۳۳) انسان موحد، چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است.	۰/۵
۲۶	۲ مورد از راه های تقویت اخلاص را نام ببرید.(۴۶) ۱- افزایش معرفت نسبت به خداوند ۲- راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او	۰/۵
۲۷	۲ مورد ازشواهد وجود اختیار در انسان را نام ببرید.(۵۶) ۱- تفکر و تصمیم ۲- مسئولیت پذیری	۰/۵

www.kanoon.ir

ردیف	صفحه سوم	بارم
	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید .	
۲۸	با مثال علل عرضی و طولی را کاملا شرح دهید.(برای هر کدام مثالی زده شود)(۶۰) علل عرضی : در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند مثلاً برای رویش یک گل، مجموعه ای از باغبان، خاک، آب، نور و حرارت دست به دست هم می دهند و با مشارکت یکدیگر گل را پدید می آورند در علل عرضی، هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را برعهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است. علل طولی : گاهی تأثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده اینگونه است که یک عامل در عامل دوم اثر می گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می کند تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند مانند دومینو	۱/۵
۲۹	خداوند در قرآن خود را نور آسمانها و زمین می نامد ؛ منظور از نور بودن خداوند چیست ؟(۱۱) خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات، »وجود« خود را از او میگیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و به عرصه هستی میگذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. به همین جهت، هرچیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه ای از آیات الهی محسوب میشود. درواقع، هر موجودی در حد خودش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.	۰/۵
۳۰	واحد قهّار بودن خداوند به چه معناست؟(۲۱) به معنای آن است که جای خالی برای غیر باقی نگذاشته است تا آن که غیر، خود را نشان دهد.	۰/۵
۳۱	توحید در خالقیت و توحید در مالکیت را توضیح دهید.(۱۹) ۱- توحید در خالقیت: توحید در خالقیت عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبدأ و خالق جهان است، موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد. ۲- توحید در مالکیت:از آنجا که خداوند تنها خالق جهان است پس تنها مالک آن نیز هست،زیرا هر کس که چیزی را پدید می آورد، مالک آن است.	۱
۳۲	به طور کامل و با مثال توضیح دهید که چه زمانی عقیده به توانایی پیامبر و اولیاء در برآوردن حاجات شرک محسوب می شود؟(۲۳) عقیده به توانایی پیامبر اکرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن)وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفا از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفابخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است.	۱
۳۳	توضیح دهید پدیده های جهان از چه جهت وابسته به قضای الهی و از چه جهت وابسته به قدر الهی هستند ؟(۵۸) مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آنها را تعیین میکند، به تقدیر الهی وابسته هستند و از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد میشوند، به قضای الهی وابسته اند.	۱
۳۴	نظر جریان تکفیری را درباره توسل ،دعا و طلب شفیع قرار دادن دیگران شرح دهید؟(۲۴) پیروان این جریان فکری خشک غیرعقلانی با تفکر غلطی که درباره توحید و شرک دارند، هر مسلمانی را که مانند آنها نمی اندیشد، مشرک و کافر میخوانند و گاه کشتن او را واجب میشمارند.پیروان این جریان میگویند توسل به پیامبران و معصومین شرک است.طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای اینکه خدا انسان را ببخشد، شرک است و همچنین معتقدند اینگونه افراد کافر هستند و مسلمان محسوب نمیشوند .	۰/۵
۳۵	سنت های امداد عام و امداد خاص الهی (توفیق) را به طور کامل شرح دهید.(۷۲) امداد عام الهی: سنت امداد الهی است. وقتی انبیا مردم را به دین الهی فرامی خوانند مردم در برابر این دعوت دو دسته می شوند: دسته ای به ندای حقیقت پاسخ مثبت می دهند و هدایت الهی را می پذیرند و دسته ای لجاجت ورزیده و در مقابل حق می ایستند. خداوند، سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هر کس، هر کدام از این دو راه را برگزیند، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده (مانند قدرت اراده، توان جسمی و فکری، امکانات موجود در جهان خلقت و)...استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود. درواقع خداوند امکانات و لوازم رسیدن به خواسته ها و هدفهای هر دو گروه را فراهم کرده است، حال، کسی که راه حق را برمی گزیند لوازم و امکانات رسیدن به حق را می یابد و مراتب کمال را می پیماید و کسی که فقط دنیا را انتخاب کرده ؛ همان را به دست می آورد .	۱
۳۶	ایمان به خداوند از جهات مختلفی پشتوانه دوری از گناه است ؛ ۲ مورد از آنها را بیان کنید؟(۸۶) ۱- انسان مؤمن میداند که خداوند ناظر کارهای اوست. از این رو حیا میکند که در پیشگاه او مرتکب گناه شود.در صورتی که گناهی هم از او سر زند از خداوند شرمنده میشود و توبه میکند . ۲- انسان مؤمن میداند که خداوند انسان را بیهوده نیافریده و نسبت به اعمال وی بی تفاوت نیست؛ در روز حساب، به نیکوکاران پاداش میدهد و بدکاران را مجازات میکند. توجه به این مسئله، باعث میشود فرد مؤمن سعی در دوری از گناه داشته باشد.	۰/۵
جمع نمرات	**از خدا جوییم توفیق اَدب * بی ادب محروم ماند از لطف رَب** **بی ادب تنها نَه خود را داشت بد * بلکه آتش درهمه آفاق زد**	۱۶

www.kanoon.ir